

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Molnár Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a ... jogtanácsos által képviselt alperes ellen szolgálati munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 22.M.3643/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.684/2009/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.684/2009/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 22.M.3643/2007/15. számú ítéletével a felperes szolgálati jogviszonya felmentéssel történt megszüntetése jogellenességének jogkövetkezményei iránt indított keresetét elutasította.

A megállapított tényállás szerint a felperes 1996. augusztus 1-jétől hivatásos szolgálati viszonyban állt az alperessel, 2004. október 1-jétől kiemelt főreferens beosztásban a ... Főosztály ... Osztályán dolgozott.

A felperes a jogviszonyával összefüggésben 2007. március 29-én tartott személyzeti elbeszélgetés keretében tájékoztatást kapott arról, hogy a miniszter által jóváhagyott átszervezés következtében a 2007. április 1-jei hatállyal módosított állománytábla szerint az általa betöltött kiemelt főreferensi beosztás megszűnik. Az országos parancsnok felajánlotta a felperesnek a ... Intézet állományába - változatlan illetménnyel, nevelői beosztásba - történő áthelyezés lehetőségét azzal, hogy ennek elutasítása esetén szolgálati jogviszonya a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény

(Hszt.) 56. § (1) bekezdés b) pontja alapján átszervezés miatt felmentés útján szűnik meg.

A felperes kérésére az alperes 24 óra gondolkozási időt biztosított, de a felperes 2007. március 30-án további egy hét gondolkodási időt kért. Az alperes ezt a nyilatkozatát úgy tekintette, hogy a felajánlott lehetőségre érdemi választ nem adott, és a 2007. március 30-án kelt 244. számú parancsával felmentéssel megszüntette a felperes hivatásos szolgálati jogviszonyát. Az indokolás utalt a miniszter által elrendelt átszervezésre, az alperes részére jóváhagyott, a felperes beosztását megszüntető állományszervezési táblázat változására, és arra, hogy a felperes az alperes által felajánlott nevelői beosztást nem fogadta el.

Az alperesnél történt átszervezés következtében a B. Osztály önállóságának megszüntetésével egyidejűleg megszűnt a felperes közvetlen vezetőjének státusa is, aki rövid gondolkodási időt követően a részére felajánlott más beosztást elfogadta.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az alperes bizonyította, hogy mely beosztások szűntek meg az átszervezésről szóló döntés következtében a hivatásos állományt érintő létszámcsökkentés folytán. A felperes 2007. március 29-én mindazokról a lényeges körülményekről tájékoztatást kapott, amelyek a B. és E. Főosztályon belül a B. Osztály megszüntetését érintették. A munkaügyi bíróság nem tartotta megalapozottnak azt a felperesi előadást, hogy az alperes kizárólag az eltávolítása miatt hajtotta végre az átszervezést, mert a miniszteri döntés következtében a kötelező létszámcsökkentés és az egyes beosztások megszüntetése miatt a munkáltatónak lényegében „nem maradt mozgástere”. Mindezekre figyelemmel nem találta megalapozottnak a rendeltetésellenes joggyakorlásra, illetve a diszkriminációra vonatkozó felperesi érvelést sem.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 49.Mf.630.684/2009/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kiemelte, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, miszerint jogviszonya megszüntetésére a 2006-ban lezárult minősítési ügyével összefüggésben, vagy a közvetlen munkahelyi vezetőjével kialakult feszültség miatt került sor, az alperesnek más beosztás felajánlására nézve pedig nem volt kötelezettsége. A felperes által sérelmezett, a gondolkodási idővel kapcsolatos körülmények pedig az adott esetben nem adtak alapot a rendeltetésellenesség vagy a diszkrimináció megállapítására.

A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte, hogy a Legfelsőbb Bíróság az első és másodfokú ítéletet „megváltoztatva” a keresetének teljes egészében adjon helyt.

Fenntartotta, hogy a szolgálati jogviszonyának megszüntetését az alperes valótlánul indokolta átszervezéssel, mert ez a felperes felmentését megelőzően lezajlott. A beruházói létszám sem csökkent, csak a B. Osztály elnevezése változott, illetve az közvetlenül a főosztályvezető irányítása alá került. Az új állománytábla tartalmával ellentétben az alperes egy helyett két kiemelt főreferens-beruházói státuszt szüntetett meg; a felperes felmentése szükségtelen, ezért jogellenes volt.

Fenntartotta, hogy a hivatásos állomány tagjaira vonatkozó minősítési kötelezettség felhasználásával az alperes már megelőzőleg is próbálkozott azzal, hogy őt a testületből eltávolítsa, illetve felmentésére amiatt került sor, mert szakmai kritikával illette közvetlen felettesét.

Nem vitatta, hogy az alperesnek a törvény értelmében nem volt más beosztás felajánlására vonatkozó kötelezettsége, de amennyiben erre sor kerül, a munkáltató jóhiszeműen és rendeltetésszerűen gyakorolhatja a jogát, a felajánlás nem lehet formális. A feladatok átadás-átvételének folyamatából adódó feladataira, valamint műszaki végzettségére és az általa betöltött gazdasági munkakörre is tekintettel sérelmesnek tartotta, hogy az alperes nem biztosított számára lehetőséget az ajánlat kellő megfontolására. Arra hivatkozott, hogy a gondolkodási idő biztosítása tekintetében az alperes diszkriminációt alkalmazott, amikor az osztályvezető G. G. részéről elfogadta a meghosszabbított gondolkodási idő lejártát követően tett elfogadó nyilatkozatot is.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Hszt. 56. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonya felmentéssel akkor szüntethető meg, ha átszervezés következtében a szolgálati beosztása megszűnt.

Peradat, hogy a 2006. augusztus 23-án kelt állománytábla szerint a B. és E. Osztályon a főosztályvezető közvetlen alárendeltje volt a közbeszerzési főreferens, ezen kívül a B. Osztályon belül négy, illetve a szintén e főosztály alá rendelt E. és V. Osztályon hat fő dolgozott főreferens munkakörben. A 2007. február 22-én kelt intézkedés egyrészről megszüntette a B. Osztály önállóságát, másrészről – egyebek mellett – a B. és E. Főosztály összlétszámát 17 főről 13 főre, ezen belül a korábbi tizenegy főreferensi

beosztást hétre csökkentette. A felsőbb döntésen alapuló átszervezés tényét a felperes sem vitatta, a felmentését követően benyújtott, 2007. április 23-án kelt szolgálati panaszában a lebonyolítás módját tartotta sérelmesnek.

A felmentési okként megjelölt létszámcsökkentés indoka csak akkor nem tekinthető valósnak, ha a hivatkozott intézkedés a perbelinél lényegesen korábban történt, és semmilyen más körülmény sem igazolja a létszámcsökkentést jellemző folyamat megvalósulását (BH2008.197). Helytállóan állapították meg tehát az eljáró bíróságok, hogy az adott esetben az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a költségvetési fejezet irányítójának létszámcsökkentéssel és meghatározott beosztások megszűnésével együtt járó átszervezésre vonatkozó rendelkezését felülbírálhatta volna.

A bizonyítékok értékelése körében jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH1999.44.) Az eljáró bíróságok az adott esetben jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy a büntetés-végrehajtás teljes állományát érintő központi döntés és a felperes felmentése időben összefüggő logikai láncolatot alkotott, utóbbi a központi döntés következménye volt, amelyről az országos parancsnok a személyzeti elbeszélgetésen részletesen tájékoztatta a felperest.

Mivel a felmentés hivatkozott valós indoka annak közlésekor fennállt, a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy erre - a központi intézkedés végrehajtására tekintet nélkül - személyes okok vezették az alperest. A jogerős ítélet törvénysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes nem bizonyította az ezzel kapcsolatos előadását (Pp. 164. § (1) bekezdés).

A Hszt. 56. § (1) bekezdés b) pontjának a felperes felmentése idején hatályos rendelkezése szerint a hivatásos állomány tagjának szolgálati viszonya átszervezés következtében felmentéssel akkor szüntethető meg, ha szolgálati beosztása megszűnt. A hivatásos állomány tagja részére végzettségnek és képzettségnek megfelelő beosztás felajánlásának kötelezettségét a Hszt. a perbeli felmentés időpontjában nem írta elő, az alperes azonban erre vonatkozó jogszabályi kötelezettség hiányában is megtette ezt a felperes javára.

A felperes sérelme abból adódott, hogy a felajánlott státus elfogadásával kapcsolatban kapott 24 órás gondolkodási időt kevesellte.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. §-a alapján közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt - a

törvényben felsorolt - tulajdonságai miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

E körben jogszabálysértés nélkül állapították meg az eljáró bíróságok, hogy az átszervezés kapcsán G. G. osztályvezetői megbízása is megszűnt, az alperes szervezetében vezetői beosztást töltött be, ekként nem volt a felperessel azonos helyzetben, különös tekintettel arra, hogy az alperesnek vele kapcsolatban a Hszt. 245/D. § alapján munkakör-felajánlási kötelezettsége állt fenn. Helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy nem tekinthető az egyenlő bánásmód megsértésének, hogy a volt osztályvezető nem 24 órás, hanem ennél valamivel hosszabb, de semmiképpen nem irreálisan hosszú gondolkodási kért és kapott a felajánlott beosztás elfogadására, illetve elutasítására, különösen azért nem, mert a Hszt. 245/D. §-ának (2) bekezdése őt munkanapot biztosít a hivatásos állomány tagjának a nyilatkozattételre.

Fent kifejtettek szerint a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati eljárási költségfizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul. A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1968. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Budapest, 2011. január 5.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Dr. Földényi Gyuláné s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő